

Fáj Attila: A Jónás-téma a világirodalomban. Róma 1977, 175 o., 10 képmelléklet.

A szerző húsz éve tanít filozófiát a genovai egyetemen. Gyakran olvashatók filozófiai és irodalomtudományi tanulmányai. Most kiadott könyve több mint tíz év kutatásainak eredménye. Az egyes fejezetek sorjában a Katolikus Szemle c. római folyóiratban jelentek meg. A Jónás-téma vándorlását követi nyomon a világirodalomban. Huszonegy nyelven megjelent műveket olvasott el. Természetesen nem foglalkozik az exegetikus és szakirodalommal. „Azt szeretném bemutatni, milyen művek írására ihlette a századok folyamán a költőket, regény-, novella- és drámaírókat Jónás története, miként viszonylanak ezek a művek az eredetihez és egymáshoz.” (6. o.) Az elemzés és értelmezés során azonban gyakran kitér az exegetika, logika, aszketika, sőt pszichoanalízis területére is. Mindebben impozáns jártasságról tesz tanúságot. Persze az erudíciónak nemcsak előnyei, hanem veszedelmei is vannak. Pl. Babits remekének, a Jónás könyvének elemzésénél a direkcionális logika helyében jobb szolgálatot tett volna a korabeli magyar viszonyokra való utalás. Adyról is bajos azt állítani, hogy „nem akarja elejteni” Istent, „legfeljebb csetepatézik, kötekedik vele”. Éppen a hivatkozott költemény (A nagy Cethalhoz) nagyon is érezheti a költő Istenhez való viszonyának bonyolult és halálosan komoly jellegét.

A fejezetek végigviszik a téma világirodalmi sorsát a szír Szent Efrém legelső feldolgozásától korunkig. Thomas Merton és Arthur Koestler a két utolsó szerző. A függelék az 1973-as bibliafordítás nyomán magát a bibliai történetet közli, majd praktikus névmutatót ad.

Fáj könyvével egyidőben adta ki Genovában Dr. Paolo Castruccio Babits: Jónás könyvének olasz fordítását. (Eddig csupán lengyelül jelent meg a múlt évben.) Castruccio édesanyja révén magyar származású, és tanítványa volt Fájnak a genovai egyetemen, amikor még magyar nyelvet és irodalmat is tanított ott. A fordítás bravúros munka a maga nemében.

Mindannyian próféták vagyunk.

Az orvos nem az egészségeseknek kell, hanem a betegeknek.

Oszd meg másokkal is a szívedben levő hitet.

Olyanok közé menj, akiknek szükségük van orvosra.

Sokaknak szívükben van Jézusuk

— segíts nekik, nehogy elszakadjanak tőle.

Sokan keresik Jézusukat, de nem találják

— mutasd nekik a helyes utat, hogy megtalálják.

És sokan nem is keresik

— menj közéjük, mert szeretetre mindenkinek szüksége van.